

imajo uradniki v XI., X. in IX. plač. razredu. V IX. razredu na primer so plače 1400, 1500 in 1600 gld. in še 200 gld. (v večjih mestih 250 gld.) aktivitetne doklade na leto. (Kaplan ima 300 gld. kongrua!) (Hudobnost!) S to zahtevo pridejo gotovo pred deželni zbor.

Vse to se bere v „Domoljubu“ in sicer bero to vkmečkih hišah naši učenci na glas, drugi analfabeti pa strmé zijajo in poslušajo okrog peči sedeč in se zraven prekrizavajo, ko slišijo, kakšno brezverstvo širijo in kakšne plače zahtevajo učitelji. Ti članki so pisani tako, da bi mogel na več mestih poseči drž. pravdnik vmes. N. pr. Državni zakon je čuden (pod to besedo razume vsak analfabet, da je krivičen) ker trga otroke starišem. To je prava hlastajoča lumparija. Podobno gradivo dobiš še v 15. in 20. številki istega letnika. Naštejemo lahko še številno mnogo takih člankov, ki sramote učiteljstvo in sicer v vseh klerikalnih listih. Dragi stanovski tovariši! Ker je „Slovenec“ priobčil v kratkem par člankov, ki vabijo učitelje v njegov tabor, izprevidiš lahko, kakšno hinavščino uganjajo proti nam. Mar misli klerikalna gospoda, da bomo sedaj s par publicami o ljubezni do nas pri volitvah bili sebe po zobeh in delali za klerikalne kandidate. Ste v zmoti! Tovariši, vsi brez izjeme okušate bridek sad učiteljevanja v sedanjih razmerah. Vsi imamo iste težave, iste težnje, isto prepričanje. Dolžnost naša je tedaj do zadnjega moža, da dela najintenzivnejše za kandidate, kateri so nam in našim težnjam prijazni, katerih zaman iščemo v klerikalnih vrstah. Ne bojimo se klerikalnega kamenja, to nas še ne bode ubilo. Vsakdo naj stopi v volilno borbo. Ne bojimo se plehastega grmenja! Če klerikaleci dobe večino, za katero se jim ravno gre, dobimo učitelji v dež. zboru — neozdravljiv udarec. Zato vsi v boj! Vpogled nazaj v to borbo nas bode krepil in srčil v bodočnosti, da ostanemo zvesti napredku in svobodi. K. N.

Zdaj je jasno!

Volilni oklic kat.-narodne stranke ima tudi odstavek o nas učiteljih, ki je pa tako prikrojen, da zeva iz njega vsa hinavščina, s katero se je ta stranka do sedaj dobrikala našemu stanu. Očita nam, da smo liberalci, da smo hlapeci liberalnih mogotcev i. t. d. Pozivlje nas tudi, naj delamo v šoli na podlagi tiste sv. vere, po kateri so otroci doma izrejeni i. t. d. Konča se pa ta odstavek, ki pravzaprav ni drugega kakor „same besede“, tako-le: „In hvaležni narod Vas bo spremljal pri Vašem delu!“ — Glejte, glejte, kako bo — fletno! Mi pa do sedaj skušamo vsak dan in občutimo po vseh svojih udih, da bi se glasil ta konec pravilnejše in resničnejše tako-le: „In hvaležni narod Vas bo za Vaše dobrote pod vodstvom klerikalcev — bičal s škorpjoni!“ —

Stokrat smo že izjavili, da smo delovali in tudi hočemo delovati po naukih naše sv. vere! Stokrat smo že prosili, da naj se tisti učitelj, ki bi deloval proti sv. veri, brez usmiljenja ovadi pristojni gosposki, da ga strogo kaznuje! ... Pa vse nič ne pomaga; oni nas vendarle sumničijo in sumničijo! Kajne, gospodje, nekaj bo že — obtičalo — semper aliquid haeret!!! —

Za tem posvetnim volilnim oklicem se je pa oglasil še prevzvišeni gosdod knezoškof. No — ta je odkritosrčnejši. On je Gorenjec, kakoršni so bili kedaj. Ta naravnost pove, da je očiten grešnik tisti, ki se drži „Učit. Tovarisha“. Tega se pa drže vsi tisti učitelji, ki store svojo

dolžnost in se zavedajo, da so koristni člani človeške družbe in da torej smejo od te zahtevati, da jih upošteva. Obrekovalci, sleparji, tatovi, nečistniki in vsi drugi še bolj „grozni“ grešniki so dobri ljudje, da le pred klerikaleci lepo pod klop zlezejo ali podomače rečeno, da le s klerikaleci drže. A bodi pošten, delaven, pošten, čist in tudi veren učitelj i. t. d. **to je vse nič**, če se drži „Učit. Tovarisha“!!! —

Tako torej! To je enkrat vsaj jasna beseda! Zdaj je gosp. knezoškof na vsa usta povedal **to**, kar že vsaj 15 let uče bodoče duhovnike v semenišču, ko jim zabičujejo: „**z učitelji imejte malo opraviti!**“ Takó zistematíčno torej netíjo razpor med dvema stanovoma, ki sta prva poklicana národu pripravljati boljše bodočnost! Na drugi strani pa neprestano ustmeno in pismeno, na glas in na tihem črnijo nas učitelje in lažejo občinstvu, da mi delamo zoper vero, da mi hujskamo zoper duhovnike, da mi delamo zgago i. t. d. i. t. d. To so lepi možje! Kaj so to prijatelji naroda?? ? Hvala lepa za take prijatelje!!! —

Sicer pa danes ne bomo razpravljali, kako škodljiv, kako poniževalen je tak nauk o sovraštvu za čitatljiv duhovski stan. Mi za danes le rečemo: Če je tako, pa naj bo tako! Mi se ne bojimo bodočnosti. Če izpolnujemo svoje dolžnosti in dajemo cesarju, kar je cesarjevega, Bogu pa, kar je božjega, tedaj nam ne more nihče do živega, tudi gosp. knezoškof z vso svojo vojsko ne. Učitelji se bomo v tej nam vsiljeni borbi le še bolj vsestransko učvrstili, postali bomo odločnejši možje. To bo tudi našemu narodu v korist, zakaj možje bodo tudi možje izrejevali! Če lemenatarje uče: „Z učitelji imejte malo opraviti!“, tedaj pa tudi mi odločno svarimo svoje tovariše: S slabimi duhovniki imejte malo opraviti! Amen!!!

Zmes.

XXX.

G. urednik! V časnikarski dobi kislih kumar sem se skoraj bal, da mi nedostaje gradiva za moje rešeto. Ali glej ga čuka! Klerikalni listi maše svoje predale prav marljivo z blatenjem, sumničenjem in obrekovanjem slovenskega naprednega učiteljstva, v zadnjem času posebno na Goriškem.

„Gorica“, pravše „Norica“ zaganja se po znanem receptu v goriško napredno učiteljstvo, prinašajoč dolge članke iz „učiteljskih krogov“. Saprilot! Kdor ne pozna tamošnjih razmer, bi mislil, da je že vse učiteljstvo preparirano za nameravano Slomškovo podružnico, kjer bodo klerikalni podrepniki, figuranti in slamorezniki, dr. Pepe pa jih bode vodil na vrvi klerikalne odvisnosti, kakor se to vrši pri društvu učiteljc. Seve lahko Slomškarje seštejemo na prstih ene roke, in jih še nekaj ostane. Vsi dopisi „Norice“ in „Prismojenca“ prihajajo iz znane „kovačnice“.

Reklo bi se zamorca prati, ako bi hoteli reagovati na omenjene neslanosti, zlobna podtikanja in klerikalno zbesnelost. Primeren odgovor jim je dala že večkrat neustrašna in zasluzna „Soča“. Neumevno mi je le to, kako so zamogli tovariši, zborujoči v Ajdovščini, obsojati tudi učiteljske dopise v „Soči“. Ali res mislite, da bode zlobne dopisnike klerikalnih listov z glace-rokavicami ugnali v kozji rog? Nemški pregovor pravi: „Auf einen groben Klotz, gehört ein grober Keil“. Kakor ti meni, tako jaz tebi; to je pravo geslo za politične nasprotnike.